

DOR: 20.1001.1.25381857.1401.15.56.1.0

تبیین افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)

حسن محمد میرزائی^۱ | شهره پیرانی^۲ | مهدی نادری^۳

چکیده

پدیده افول آمریکا از چالش برانگیزترین مسائل عرصه بین‌الملل است که در دهه اخیر بیش از پیش مورد توجه اندیشمندان و سیاست‌مداران مختلف قرار گرفته است. با توجه به اهمیت این مسئله در روند تحولات فعلی و آینده جهان ارائه تحلیلی درست از این پدیده مسئله مهمی می‌باشد. بنابراین در این مقاله سعی می‌شود با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوای کیفی و با بررسی دیدگاه‌های امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مفهوم و ابعاد افول آمریکا از منظر ایشان مورد بررسی قرار گیرد. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته و کدگذاری انجام شده، افول آمریکا امری واقعی و قطعی است که ریشه در اصل استکبارستیزی، سنت الهی و نیز مشاهده واقعیت‌های موجود دارد. در نهایت برای این پدیده می‌توان دو بعد اصلی نرم افزاری و سخت افزاری قائل شد، در بعد نرم افزاری مسائلی همچون افول گفتمان لیبرالیسم، افول قدرت نرم و افول اخلاقی- معنوی قابل بیان است و در بعد سخت افزاری نیز مسائلی همچون افول سیاسی، افول اقتصادی، افول نظامی و در نهایت افول انتظام اجتماعی را می‌توان مشاهده نمود.

کلیدواژه‌ها: انقلاب اسلامی؛ افول آمریکا؛ امام خامنه‌ای؛ افول نرم‌افزاری؛ افول سخت‌افزاری.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه شاهد و پژوهشگر دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران، ایران
h.mmirzaie@chmail.ir

۲. استادیار، گروه علوم سیاسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه علوم سیاسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

مقدمه و بیان مسئله

رهبری جهان از جمله مباحث مهمی است که طی سالیان دراز محل بحث و مناقشه اندیشمندان و رهبران کشورهای مختلف بوده است و حاصل آن ظهور قدرت‌های برتر جهانی در ادوار مختلف تاریخ معاصر بوده است. قدرت‌هایی که هر کدام دوره‌ای را به عنوان قدرت یا هژمون برتر بر سایر ملل جهان سیطره داشته‌اند. اما پس از آن که برخی کشورهای قدرتمند اروپایی به مدت سه قرن، در مرکز توجهات و تصمیم‌گیری‌های بین‌المللی قرار داشتند با پایان جنگ جهانی دوم و به تحلیل رفتن قدرت کشورهای بزرگ آن دوره، عصر آمریکایی شروع شد (استفتن، ۱۳۹۰: ۵۲). هرچند این دوره سیطره جویی چندان طول نکشید و از پنج دهه قبل‌تر زرمه‌هایی مبنی بر زوال امپراتوری این کشور به گوش می‌رسد به گونه‌ای که انگلهدردت آمریکایی بر این باور است که هرچند آمریکا قدرتی امپریالیستی است ولی مانند خورشید در حال افول است (انگلهدردت، ۱۳۹۰: ۸۱). چامسکی نیز به عنوان یکی از اندیشمندان مطرح آمریکایی با احصاء نمودن برخی اقدامات آمریکا در کشورهای مختلف جهان که باعث ایجاد خلل در وضعیت زندگی آن‌ها شده است، معتقد است که افول آمریکا موضوعی واقعی است (چامسکی، ۱۳۹۱: الف ۷۰).

در واقع، هرچند بعد از امپراتوری رُم، هیچ کشور و دولتی در این اندازه بر ملت‌های دیگر برتری نداشته است ولی برخی اندیشمندان این برتری طلبی آمریکا را به دلیل فروپاشی شوروی سابق دانسته و معتقد بودند این حالت تک قطبی در مدیریت کلان جهانی ادامه‌دار نخواهد بود (نای، ۱۳۸۲: ۴-۵). در هر صورت آنچه در واقعیت مشخص است این که آمریکا قدرتی در حال افول می‌باشد که جایگاه برتر خود را در رقابت با سایر رقبا از دست خواهد داد و این گزاره‌ای است که طی سالیان گذشته و تحت عناوین مشابه توسط برخی از اساتید و تحلیلگران مورد بحث و بررسی قرار گرفته است (سعیدی، ۱۴۰۰: ۶).

لذا می‌توان گفت به دلیل وجود چالش‌های مختلف، جایگاه سابق آمریکا در میان سایر کشورهای جهان تقریباً از دست رفته و در واقع عصر افول آمریکا شروع شده است (میرحسینی و دیگران، ۱۴۰۰: ۷۶). البته این را باید اضافه نمود علی‌رغم اینکه برخی اندیشمندان مسئله افول

قدرت نرم آمریکا را به ریاست جمهوری دونالد ترامپ ربط می‌دهند (دهشیری، ۱۳۹۷: ۳۶) این موضوع خیلی قبل تر از چند سال اخیر محل بحث اندیشمندان حوزه روابط بین‌الملل بوده است. در واقع بعد از انتشار کتاب "ظهور و سقوط قدرت های بزرگ" توسط پل کندی بحث در این مورد رونق زیادی گرفت (استفتن، ۱۳۹۰: ۵۱). هرچند باید به این مسئله نیز توجه نمود که حوادثی چون ۱۱ سپتامبر، حمله آمریکا به افغانستان و عراق، گسترش موج آمریکاستیزی در غرب آسیا و همچنین بحران‌های سنگین اقتصادی این کشور، از عوامل و نشانه‌هایی بود که باعث شد بحث افول قدرت آمریکا بیش از پیش در مجامع علمی جهان مطرح گردد (آدمی و قرشی، ۱۳۹۴: ۲۱۳).

از مجموع مباحثی که گفته شد افول قدرت آمریکا را نه یک مسئله شعاری و برخاسته از سیاست‌زدگی بلکه باید موضوعی حقیقی تلقی نمود که ریشه در واقعیت‌های مختلف دارد و از آنجایی که این مسئله تأثیر بسیار مهمی در آینده معادلات جهانی دارد لازم است به صورت دقیق مورد بررسی قرار گیرد. همچنین نباید فراموش کرد که تمدن غرب به رهبری آمریکا بزرگترین دشمن و گفتمان رقیب انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران است و از این منظر بحث افول آمریکا اهمیت دوچندانی برای کشورمان خواهد داشت، لذا بایستی تبیین درست و واقع‌بینانه‌ای از این پدیده ارائه گردد تا مسیر برای چاره‌اندیشی‌های بعدی هموارتر گردد. اما در کنار دیدگاه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی و فرهنگی که نسبت به افول آمریکا وجود دارد بررسی این مفهوم از منظر رهبر کشوری که بیشترین چالش را طی چند دهه اخیر با آمریکا داشته نه تنها امری جذاب که مسئله‌ای ضروری است، بالخصوص که این دو کشور فراتر از مشکلات سیاسی دارای تقابلی گفتمانی بوده‌اند و این بدان معناست که تبیین افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) اسلامی می‌تواند عمق اندیشه‌ای بیشتری داشته باشد. البته باید توجه داشت بررسی دیدگاه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی؛ نه فقط به عنوان رهبر بزرگترین رقیب گفتمانی آمریکا که به اذعان بسیاری از صاحب‌نظران به عنوان یک اندیشمند مطرح در حوزه مسائل کلان و راهبردی نیز اهمیت خاص خود را دارد. از این رو، با توجه به مباحثی که گفته شد این مقاله به دنبال پاسخ این سؤال است که مفهوم افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) چگونه تبیین می‌گردد و دارای چه ابعادی است؟

پيشينه پژوهش

علی رغم اهميت مسئله مورد اشاره، تاکنون پژوهش‌های چندانی در این حوزه صورت نگرفته و در میان آثار منتشر شده در حوزه افول آمريكا تنها دو اثر را می‌توان مشاهده نمود که تبیین افول آمريكا از دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی را آن هم به صورت مقاله در يك همایش بین‌المللی داخلی ارائه نموده‌اند.

۱. مسئله اصلی مقاله اول که با استفاده از روش داده بنیاد انجام شده است ارائه مدلی جهت تبیین معنا و فرآیند افول آمريكا مبتنی بر دیدگاه‌های آیت الله خامنه‌ای می‌باشد. نویسنده پس از تقسیم نظریه پردازان حوزه افول در سه بخش سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به دنبال این است که مفهوم افول را نه از دریچه سیاست و اقتصاد بلکه از منظر مبانی اصیل انقلاب اسلامی آغاز نموده و در نتیجه صورت‌بندی دیگری را ارائه می‌نماید. نتایج بدست آمده بیانگر این است که پدیده محوری، افول آمريكا به معنای از بین رفتن اعتقاد مردم جهان و خود آمريكا به نظام سیاسی این کشور می‌باشد. بستر تاریخی، جنایت‌های آمريكا در ایران و جهان بوده و شرایط زمینه‌ای نیز، دلایل عقلی و مفاهیمی مانند استکبار، استعمار، شیطان اکبر و نظام سلطه است، علت فاعلی، سنت-های الهی است که به شرط آگاهی ملت‌ها و مجاهدت ناشی از این آگاهی روی می‌دهد و در نهایت راهبرد نهایی، روشنگری یا بیدارسازی ملت‌ها می‌باشد (سیدمحسنی باغسنگانی، ۱۳۹۹).

۲. هدایتی و ناجی نیز در مقاله دوم به دنبال ارائه مدلی مفهومی از افول آمريكا از منظر رهبر انقلاب اسلامی هستند. این پژوهش نیز بر اساس روش داده بنیاد تدوین شده و بر اساس این روش ۷۰ سخنرانی ایشان ذیل مسئله افول آمريكا تحلیل و در سه مرحله کدگذاری (باز، محوری و انتخابی) شده است. بر اساس نتایج بدست آمده، رهبری در ذیل شاخص افول اقتدار و هیمنه آمريكا به مقوله‌هایی مانند: ضعیف‌تر شدن آمريكا نسبت به چهل سال قبل، شکست توطئه‌های چهل ساله آمريكا علیه ایران، فرسوده شدن قدرت نرم آمريكا، بی‌آبرویی لیبرال دموکراسی، بدهکاری و کسری بودجه، افول قدرت آمريكا در برابر اقتدار ایران، سیلی خوردن آمريكا از اسلام و انقلاب اسلامی اشاره نموده است. به عقیده نویسندگان، مدل مفهومی ایشان بر اساس تجربیات تاریخی، شواهد علمی و واقعی و همچنین نگاه خود آمريكایی‌ها شکل گرفته و در نهایت افول آمريكا استاد مهم‌تری دارد که آن سنت الهی است. مهمترین مؤلفه شتاب‌دهنده به

مسئله افول آمریکا نیز مقاومت و بیداری ملت‌ها (مخصوصاً مسلمانان) می‌باشد (هدایتی، ناجی، ۱۳۹۹).

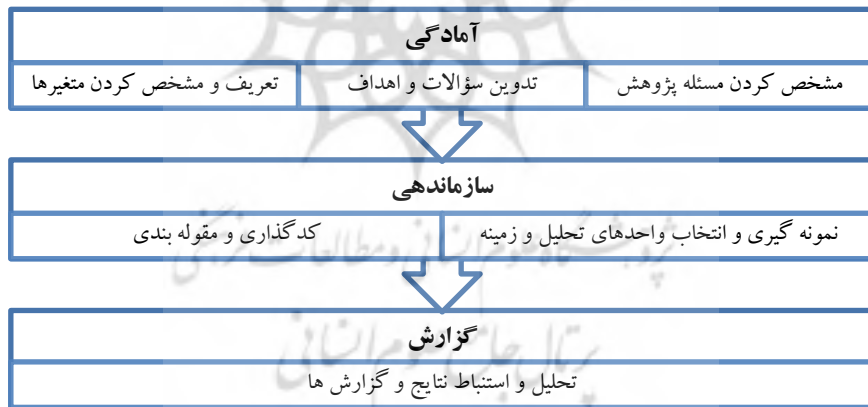
همانطور که در مقدمه بحث اشاره شد بررسی مسئله افول آمریکا بر اساس دیدگاه‌های حضرت آیت الله خامنه‌ای از جهات مختلف می‌تواند حائز اهمیت باشد اما از آنجایی که اولاً؛ فعالیت‌های پژوهشی زیادی در این حوزه انجام نشده است و ثانیاً؛ علی‌رغم تلاش‌های صورت گرفته پژوهش‌های موجود دارای نواقصی هستند، در این مقاله سعی می‌شود با نگاه جامع‌تری ابعاد این مسئله تبیین و بررسی گردد. در واقع از یک سو، به اذعان برخی از پژوهشگران عرصه اجتماعی استفاده از روش داده بنیاد در موضوعات کلان چندان مورد تجویز نمی‌باشد و سعی می‌شود بیشتر در مدل یابی برای موضوعات جزئی‌تر از آن استفاده شود زیرا این روش با ایجاد یک قالب و استاندارد مشخص، محقق را در یک مسیر مشخص محدود می‌کند و اجازه نوآوری خاصی در طراحی مدل به پژوهشگر نمی‌دهد، در حالی که در هر دو کار مذکور از این روش استفاده شده است. از سوی دیگر، در پژوهش‌های فوق تقسیم بندی چندان منسجم و دقیقی از ابعاد افول صورت نگرفته است در حالی که در چنین کارهای تبیینی تقسیم‌بندی‌ها و مشخص کردن ابعاد یک پدیده امر مهمی است که سعی شده در این مقاله با دقت بیشتری به آن پرداخته شود.

روش شناسی

با توجه به مسئله این مقاله، روش تحلیل محتوای کیفی ابزار مناسبی برای رسیدن به اهداف این پژوهش می‌باشد، زیرا این روش راه مناسبی برای پی بردن به مواضع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی احزاب و شخصیت‌هاست و با بررسی اسناد یا سخنرانی‌های منتشر شده از آن‌ها می‌توان به تحلیل محتوای استفاده شده در آن‌ها پرداخت (منوچهری، ۱۳۹۳: ۱۹۶). تحلیل محتوا را می‌توان از روش‌های کاربردی برای بررسی دقیق و ساختارمند انواع متون بالاصح متون رسانه‌ای دانست که در تمامی شاخه‌های علوم اجتماعی قابل استفاده است (سید امامی، ۱۳۸۷: ۳۷۷). در بحث تحلیل محتوا دو مسئله مهم وجود دارد: یکی بحث کمی و کیفی بودن تحلیل محتوا و دیگری استقرایی و قیاسی بودن آن. در تحلیل محتوای کمی، تأکید بر روی ظاهر محتوا و فراوانی آن می‌باشد در حالی که در تحلیل محتوای کیفی بیشتر به مضامین پنهان محتوا توجه می‌شود و پژوهشگر به دنبال

استنباط و استخراج معنا است (مؤمنی‌راد، دیگران، ۱۳۹۲: ۱۹۵). لذا محقق در روش تحلیل محتوای کیفی به دنبال این است که در کنار حفظ مزایای تحلیل محتوای کمی، به زمینه ارتباط و معنا هم توجه کند (منوچهری، ۱۳۹۳: ۱۹۷). همچنین زمانی که یک محقق به دنبال آزمون صحت یک نظریه باشد، از روش تحلیل محتوای قیاسی استفاده می‌کند اما وقتی که سعی می‌کند به فهم جدیدی در یک حوزه دست یابد و یا مدل و نظریه‌ای در آن حوزه تدوین نماید، از تحلیل محتوای استقرایی استفاده می‌کند (مؤمنی‌راد، دیگران، ۱۳۹۲: ۱۹۶). البته باید این نکته را مد نظر قرار داد که هرچند در تحلیل محتوای کیفی برای ساختن مقوله‌ها از هر دو روش قیاسی و استقرایی استفاده می‌شود ولی گام ابتدایی در تحلیل محتوای کیفی، ساختن مقوله‌ها به روش استقرایی است و بعد از ساخته شدن حداقلی از مقوله‌ها، این مقوله‌ها می‌توانند به صورت قیاسی برای تحلیل محتوا مورد استفاده قرار بگیرند و در واقع یک جریان رفت و برگشتی بین مقوله‌های استقرایی و قیاسی ایجاد می‌شود (منوچهری، ۱۳۹۳: ۱۹۷).

مراحل پیاده‌سازی روش تحلیل محتوای کیفی و همچنین کدگذاری مورد استفاده در این روش به صورت زیر می‌باشد:

شکل ۱. مراحل تحلیل محتوای کیفی (مؤمنی‌راد، دیگران، ۱۳۹۲: ۱۹۹)

تصویر شماره ۲: مراحل کدگذاری در تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی

(مؤمنی‌راد، دیگران، ۱۳۹۲: ۲۰۸)

ناظر به این پژوهش باید گفت که از طریق بخش جستار پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای به آدرس khamenei.ir ۶۴ مورد از بیانات معرفی شده ذیل بخش افول آمریکا که در قالب ۹۱ فیش جمع آوری شده مورد بررسی قرار گرفت و بعد از بررسی‌های صورت گرفته جملات کلیدی بیانات معظم له در ۱۰۳ بخش تقسیم‌بندی شد و مبتنی بر روش تحلیل محتوای کیفی ابتدا در ۴۲ صفحه و سپس ۳۲ صفحه کدگذاری شد که در این مقاله نمونه کدگذاری صورت گرفته در قالب ۹ جدول ارائه شده است. در نهایت بعد از انتخاب جملات کلیدی و برچسب‌های مناسب، زیر مقوله‌ها و مقوله‌ها مشخص شده و مبتنی بر آن‌ها مدل مفهومی افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای^(مد ظله العالی) طراحی گردیده است.

مفهوم و ابعاد افول آمریکا

با توجه به اینکه مفهوم اصلی این مقاله "افول آمریکا" می‌باشد لازم است به اختصار توضیحاتی در خصوص این مفهوم و ابعاد آن مطرح گردد. آنچه که در ابتدا باید مورد توجه قرار گیرد این است که برای آمریکا مانند هر بازیگر دیگر عرصه بین‌الملل می‌توان دوره‌هایی از رشد، بلوغ و سقوط را متصور شد، لذا با توجه به شرایط و بحران‌های داخلی و خارجی که این کشور با آن دست به گریبان است و همچنین رشد و ظهور قدرت‌های جدید جهانی، بسیاری از اندیشمندان ایده‌هایی تحت عنوان افول آمریکا را مطرح کرده‌اند (دهشیری، ۱۳۹۷: ۴۸). این نکته نیز حائز اهمیت است که اولاً؛ افول آمریکا مسئله جدیدی نیست و حداقل از دهه ۱۹۸۰ محل بحث بوده است، ثانیاً؛ نباید این مسئله را ساخته اذهان ملت‌های ضد آمریکایی، از جمله جمهوری اسلامی ایران پنداشت بلکه این مسئله مورد توجه خود آمریکائیان نیز بوده و حتی گروهی تحت عنوان افول‌گرایان^۱ بر این مسئله پافشاری می‌کنند (سعیدی، ۱۴۰۰: ۶). البته نباید فراموش کرد که یکی از علل قابل توجه در روند تسریع افول آمریکا، انقلاب اسلامی و اقدامات جمهوری اسلامی ایران بوده است (ره‌دار، ۱۳۹۹). حال چنانچه بخواهیم افول را تعریف نمائیم از یک منظر واقع‌بینانه می‌توان آن را چنین تعریف نمود: «کاهش نسبی توازن ابرقدرت برای رهبری نظام بین‌الملل است که در آینده کوتاه‌مدت، از توان بازگرداندن هژمونی مطلق خویش و بسط یک‌جانبه رژیم‌های بین‌المللی برخوردار نیست» (حضرتی رازلیقی، جاودانی مقدم، ۱۴۰۰: ۱۲۴). از این منظر افول

1. Declinists

آمریکا فرآیندی است که از چند دهه پیش آغاز شده و به مرور و با بروز انواع حوادث و مشکلات داخلی و خارجی سرعت این فرآیند بیشتر شده است و در حال حاضر نیز در برهه‌ای به سر می‌بریم که صحبت از بازگشت هژمونی جهانی آمریکا سخت است. با توجه به نگرش پژوهشگران، ابعاد افول آمریکا از جنبه‌های مختلف بررسی شده و تقسیم‌بندی‌های مختلفی برای آن ذکر شده است، اما گر بخواهیم بصورت کلی با ابعاد افول آمریکا آشنا شویم می‌توان این ابعاد را ذیل دو بخش اصلی نرم افزاری^۱ و سخت افزاری^۲ به صورت زیر احصاء نمود:

الف) ابعاد نرم افزاری

۱. **افول گفتمان لیبرالیسم:** بعد از پایان جنگ جهانی دوم لیبرالیسم و سوسیالیسم بزرگترین ایدئولوژی‌های آن برهه از تاریخ بودند که دو ابرقدرت بزرگ غرب و شرق آن‌ها را نمایندگی می‌کردند، بعد از فروپاشی شوروی، لیبرالیسم به عنوان بزرگترین ایدئولوژی در سراسر جهان شناخته شد که کشور آمریکا نماد تام آن به شمار می‌رفت، به گونه‌ای که فرانسیس فوکویاما اندیشمند شهیر معاصر، لیبرالیسم و کشور آمریکا را نهایت آمال عالمیان دانسته و از نظریه "پایان تاریخ"^۳ رونمایی می‌کند. اما تحولات چند دهه اخیر نشان می‌دهد که این ایده نه تنها درست نبوده که در حال حاضر می‌توان از افول ایدئولوژی لیبرالیسم به عنوان نقطه ثقل مجموعه حاکمیت آمریکا صحبت نمود و آن را مهمترین بعد افول این رژیم دانست. به اعتقاد اسکوبار، در مورد وضعیت فعلی حاکم بر دنیا می‌توان چنین ادعا نمود که وضعیت فعلی سرمایه‌داری لیبرالیستی غربی چیزی از جنس برخورد تمدن‌هاست که حوادثی مانند جنبش‌های بهار عربی [بیداری اسلامی] منطقه غرب آسیا و همچنین جنبش تسخیر وال استریت از نشانه‌های افول سرمایه‌داری لیبرالیسم غربی است (اسکوبار، ۱۳۹۰: ۵۴-۵۲). اما از منظری دقیق‌تر می‌توان چنین گفت که بعد از فروپاشی اندیشه کمونیسم، گفتمان انقلاب اسلامی به عنوان یک گفتمان ضد سلطه که نقش اساسی در معنویت‌گرایی، اسلام‌گرایی و بیداری اسلامی داشت مهمترین چالش در افول اندیشه لیبرالیسم و در نتیجه هژمونی فکری آمریکا بوده است (دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۹۱). گفتمان انقلاب اسلامی با دارا بودن عناصری چون خودباوری در عرصه‌های مختلف و مبارزه با نگاه

1. Software
2. Hardware
3. End Of History

سلطه آمیز، مقابله جدی با جهان بینی لیبرال دموکراسی حاکم بر فضای غرب و آمریکا داشته است (رضایی جعفری، دیگران، ۱۳۹۵: ۱۰۲-۱۰۱). از این رو، علی رغم تلاش های لیبرالیسم و سوسیالیسم که به دنبال طرد دین و معنویت از عرصه های اجتماعی بشریت بودند پیروزی انقلاب اسلامی، باعث افزایش توجه به دین و معنویت شد، لذا مهمترین ضربه انقلاب اسلامی به تمدن غرب و بالاخص آمریکا را می توان در خلق معنای جدید توسط انقلاب اسلامی دانست که باعث شد جهت و افق عالم تغییر کند (رهدار، ۱۳۹۹).

۲. افول قدرت نرم: در ادامه بحث افول سیاسی باید به مفهومی پرداخت که هرچند در ارتباط نزدیک با افول سیاسی است ولی با توجه به اهمیت آن می تواند به صورت مجزا مورد بررسی قرار گیرد. همانگونه که گفته شد اعتبار آمریکا در عرصه بین المللی کاهش یافته و تفاوت فاحشی با عصر تک قطبی دارد. این کاهش اعتبار باعث کاهش قدرت اقتاع این کشور و سیاست های آن در میان سایر جوامع شده است، همان چیزی که جوزف نای از آن تحت عنوان «قدرت نرم»^۱ یاد می کند. لذا باید گفت که نگاه های تک جانبه و تنگ نظرانه آمریکا باعث تضعیف قدرت معنوی این کشور در عرصه بین المللی شده است (نای، ۱۳۸۲: ۱۱). برای مثال آنچه باعث تضعیف بیش از پیش قدرت نرم و دیپلماسی عمومی آمریکا در منطقه استراتژیک غرب آسیا شد عملکرد ناموفق این کشور در کشورهای سوریه و عراق و تهدیدهای گروه های تروریستی در آمریکا و اروپا بود که باعث افزایش جریانات ضد آمریکایی و تقویت اسلام گراها در منطقه غرب آسیا شد (دهشیری، ۱۳۹۷: ۴۱). اما افول قدرت نرم تنها شامل کشورهای دیگر نمی شود و حتی در داخل خود آمریکا نیز قابل مشاهده است. به عقیده انگلهداردت آمریکایی، این فروپاشی و افول در اذهان مردمان این کشور نیز وجود دارد و جامعه عمومی این کشور بر خلاف مردمان امپراتوری های دیگر در طول تاریخ، هیچ وقت به امپراتوری خود افتخار نکرده اند (انگلهداردت، ۱۳۹۰: ۸۲). طبق نظر سنجی های صورت گرفته در سال ۲۰۱۳ نیز، ۵۳ درصد از مردم این کشور معتقدند که از اهمیت و قدرت آمریکا کاسته شده است (جمشیدی، ۱۳۹۵؛ به نقل از: Pew, 2013).

۳. افول اخلاقی: آمریکا در کنار دهه ها تجاوز، استعمار و سیطره بر ملت های مختلف جهان که باعث آسیب های روحی و مادی فراوانی به آن ها شده است، از داخل نیز به شدت با بحران های اخلاقی مواجه است. اما بورسوا، علل افول اخلاقی در غرب و آمریکا را تساهل نسبت به امور

1. Soft power

غیراخلاقی، افول خانواده و نیز رسانه‌هایی می‌داند که به یکی از بدترین جلوه‌های بی‌اخلاقی‌ها مبدل شده‌اند (بورسوا، ۱۳۸۳: ۷-۸). همانگونه که مشخص است یکی از مهمترین چالش‌ها و بحران‌های داخلی آمریکا در قرن اخیر، مسئله افول خانواده می‌باشد که به یک مسئله جدی تبدیل شده است (سروریان، ۱۳۸۳: ۲۰۳). اتفاقاتی که بعد از مدرنیته در این کشور روی داد باعث شد که مسئله خانواده تحت الشعاع قرار بگیرد و منجر به فروپاشی تدریجی خانواده گردد (یوسف‌زاده، ۱۳۸۵: ۱۲۳-۱۲۲). اما از مهم‌ترین عوامل مؤثر در فروپاشی خانواده جریان‌های فمینیستی است که به تحقیر مادری و خانه‌داری می‌پردازند، هرچند که موفقیت‌های زنان در جامعه باعث خوشحالی است ولی نباید نشانه‌ای برای بی‌ارزش جلوه دادن مسئولیت‌های اجتماعی بزرگی مانند مادری و خانه‌داری شود (بورک، ۱۳۷۹: ۱۲۵). لذا نباید تعجب کرد که با این شرایط میزان تجاوز به زنان در این کشور افزایش یابد. بر اساس آخرین آمارهای ثبت شده در پایگاه ویزوترا^۱ آمریکا با ۳۸,۲ تجاوز در هر ۱۰۰ هزار نفر رتبه ۱۳ تجاوز به زنان در دنیا را به خود اختصاص داده است.

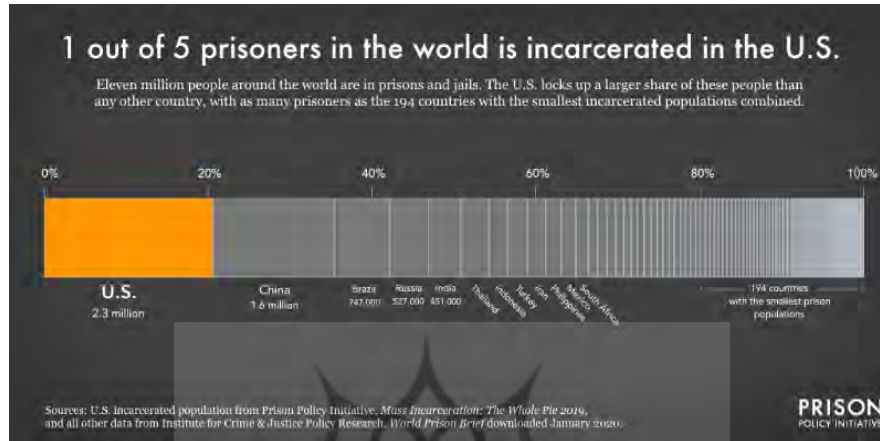
شکل شماره ۳: آمار تجاوز به زنان در جهان

(پایگاه ویزوترا، ۲۰۲۲)

بحران اخلاقی با بسیاری از مشکلات اجتماعی این کشور رابطه اساسی دارد و موجب افزایش جرایم، مصرف مواد مخدر، بی بند و باری جنسی و ... شده و در صورت ادامه این مسیر، بحران هرج و مرج گسترده و قریب الوقوع قابل پیش‌بینی است (بورسوا، ۱۳۸۳: ۷). همچنین در بحث افول اخلاقی می‌توان به آمار زندانیان این کشور توجه داشت. بر اساس آمارهای مورد استناد

1 Wisevoter

"ابتکار سیاست زندان" آمریکا با دارا بودن کمتر از ۵ درصد جمعیت جهان، حدود ۲۰ درصد از زندانیان جهان را در خود جای داده است (Peter and Bertram, 2020).

شکل شماره ۴: مقایسه آمار زندانیان آمریکا با سایر کشورهای جهان (به نقل از ابتکار سیاست زندان، ۲۰۲۰)

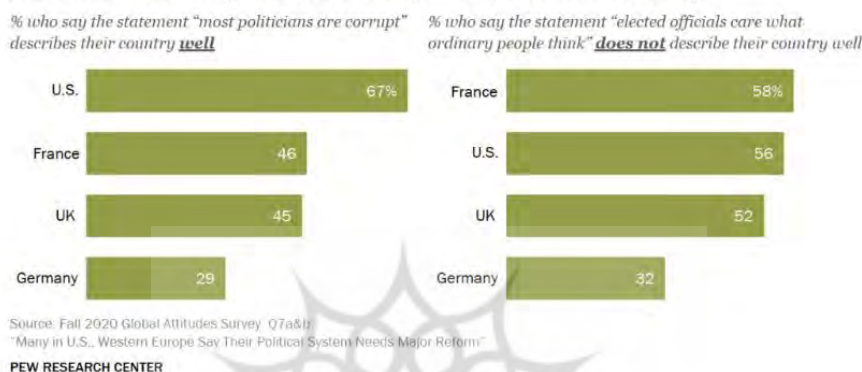
ب) ابعاد سخت افزاری

۱. **افول سیاسی:** از دیگر ابعاد افول آمریکا، افول سیاسی است که به طور کلی از دو منظر داخل آمریکا و عرصه بین‌المللی قابل بررسی است. موضوع مهمی که در بحث افول سیاسی در عرصه داخلی آمریکا، قابل اشاره است تردید نسبت به نقش واقعی مردم این کشور در تصمیمات و مشارکت سیاسی است، در حال حاضر نظام سیاسی این کشور به صورت کامل تحت اختیار دموکرات‌ها و جمهوری خواهان است و بلحاظ واقعی، حزب سومی امکان راهیابی به میدان رقابت با این دو حزب بزرگ و اصلی را ندارد (ایزدی، ۱۳۹۱). علاوه بر تردید در نقش واقعی مردم در مشارکت سیاسی این کشور، انگلهدارت معتقد است باور مردم آمریکا نسبت به نظام سیاسی حاکم بر آن مدام در حال کاهش بوده و مردم معتقدند این کشور در مسیر نادرستی حرکت کرده و در حال افول است (انگلهدارت، ۱۳۹۰: ۸۳-۸۲). طبق نظرسنجی مرکز تحقیقاتی پیو در چهار کشور آمریکا، فرانسه، انگلستان و آلمان که در نوامبر و دسامبر ۲۰۲۰ انجام شده است حدود دو سوم بزرگسالان در آمریکا و فرانسه و تقریباً ۵۰ درصد در انگلستان معتقدند که نظام سیاسی آن‌ها به

1. Prison Policy Initiative

تغييرات اساسی نیاز دارد یا باید تغيير کند (pew, 2021). این در حالی است که از هر سه آمريکایی، دو نفر معتقدند که بیشتر سياستمداران کشور آن‌ها فاسد هستند و در این کشور بیشتر این جوانان هستند که تمایل دارند سياستمداران خود را فاسد ببینند (pew, 2021).

Americans more likely than others to say most politicians are corrupt

شکل شماره ۵: میزان باور آمريکایی‌ها به فاسد بودن بیشتر سياستمداران آمريکایی

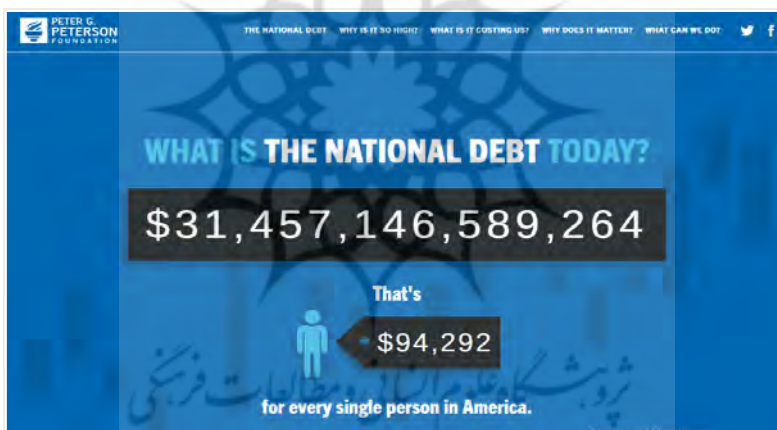
(مرکز تحقيقات پيو، ۲۰۲۱)

در عرصه خارجی نیز این کشور با معضلات مهمی دست و پنجه نرم می‌کند که یکی از مهمترین آن‌ها از دست دادن تسلط بر برخی نقاط راهبردی جهان است. به گونه‌ای که چامسکی معتقد است از دست دادن کشورهای خاورمیانه (غرب آسیا) و شمال آفریقا که منبعی بزرگی از قدرت راهبردی و از عظیم‌ترین منابع مادی تاریخ بشریت هستند را می‌توان از نشانه‌هایی افول آمريکا دانست (چامسکی، ۱۳۹۱: ب ۸۰). علاوه بر این همانگونه که گفته شد بعد از فروپاشی شوروی، آمريکا به عنوان هژمون برتر جهان، عملاً رهبری مناسبات جهان را در اختیار داشت و دنیایی تک قطبی را ایجاد کرده بود اما طی چند دهه گذشته این رهبری قدرتمندانه دچار چالش‌های جدی شد. از یک سو، استفاده خودسرانه آمريکا از ظرفیت‌های خود و تعريف تنگ‌نظرانه آن از منافع خود باعث ایجاد یک انگیزه قوی برای سایر کشورها شد تا با هماهنگی با یکدیگر از سلطه آمريکا خلاص شوند (نای، ۱۳۸۲: ۱۴-۱۳) و از سوی دیگر، این کشور در مواجهه و حل چالش‌های جهانی همچون نظام اقتصادی جهان، منطقه غرب آسیا، مشکلات آب و هوایی و ... توان سابق را ندارد که این نتوانستن هم به دليل بحران‌های داخلی است و هم بخشی از افول امپراتوری این کشور است (انگلهاردت، ۱۳۹۰: ۸۴). هرچند که او با تلاش کرد تا از طریق

چندجانبه‌گرایی، روند افول این کشور را کاهش و حتی کنترل کند (رشاد، ۱۴۰۰: ۱۳۹) ولی در زمان ریاست جمهوری ترامپ توان اقناع‌سازی این کشور برای ایجاد اجماع بین‌المللی در پرونده‌های بین‌المللی با چالش‌های جدی مواجه شد که اوج آن ناکامی آمریکا در بحث برجام و تمدید تحریم‌های تسلیحاتی ایران حتی در میان متحدان اروپایی خود بود (آجورلو، ۱۴۰۰: ۱۰۲). در نهایت باید این نکته مهم را مدنظر قرار داد که انقلاب اسلامی ایران تأثیر بسزایی در افول سیاسی آمریکا بالاخص در عرصه بین‌المللی داشته است. در واقع انقلاب اسلامی به عنوان یک نهضت بیدارگرانه و تحول‌خواهانه علاوه بر اهداف داخلی، به دنبال ایجاد تغییر در هندسه قدرت بین‌المللی بوده است (چگنی‌زاده، ۱۳۹۲: ۷۰) و روشن است که این انقلاب نقش بسزایی در سرعت افول آمریکا و تمدن غرب داشته است، نقشی که هم به صورت مستقیم قابل بررسی است و هم به عنوان یک کاتالیزور قوی قابل رهگیری است (ره‌دار، ۱۳۹۹).

۲. افول اقتصادی: پس از جنگ جهانی دوم و از سال ۱۹۴۵، آمریکا برای سال‌ها برترین قدرت اقتصادی دنیا بود و این وضعیت تا سال ۱۹۷۰ ادامه داشت (نای، ۱۳۹۳). طی این ۲۵ سال این کشور نیمی از تولید ناخالص جهان را در اختیار داشت (استفتن، ۱۳۹۰: ۵۲). پس از جنگ جهانی دوم آمریکا به عنوان ابرقدرت دنیا، مسئولیت برقراری و حفظ نظم اقتصاد آزاد جهانی را بر عهده گرفت و رژیم‌های اقتصادی بین‌المللی مانند نظام نرخ ثابت ارز، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و گات همگی تحت سیطره و پشتیبانی هژمون آمریکا فعالیت می‌کردند (سعیدی، ۱۴۰۰: ۱۳). در حال حاضر نیز اقتصاد این کشور به عنوان عظیم‌ترین اقتصاد سرمایه‌داری شناخته می‌شود که بیشترین شباهت را با مبانی نگاه سرمایه‌دارانه را دارد (کاشیان، ۱۴۰۰: الف ۳۲). اما هرچند که آمریکا سهم بزرگی از ثروت جهان را دارد ولی این سهم نسبت به سال‌های گذشته کاهش چشمگیری داشته است (چامسکی، ۱۳۹۱: الف ۷۷) به گونه‌ای که این روند کاهش هم‌چنان ادامه‌دار می‌باشد. لذا علی‌رغم اینکه این کشور همچنان قدرت برتر اقتصادی جهان است ولی در عرصه اقتصاد آزاد جهانی هژمونی سابق را نداشته و به تنهایی قادر به حفظ رژیم‌های اقتصادی بین‌المللی نیست (سعیدی، ۱۴۰۰: ۱۳). با توجه به مسئله‌ای که گفته شد طبیعی است که اقتصاد این کشور از طرف قدرت‌های اقتصادی نوظهور به چالش گرفته شود و این کشورها با ایجاد تغییراتی در پی دوری از هژمونی در حال افول آمریکا باشند (پتراس، ۱۳۹۰: ۷۶). مهم‌ترین قدرتی که طی چند دهه گذشته شکل گرفته، کشور چین می‌باشد که به اعتقاد برخی کارشناسان

مهمترین تحول ژئوپلیتیک این دهه‌ها رشد اقتصادی قابل توجه این کشور می‌باشد که در آینده آمریکا را پشت سر خواهد گذاشت (استفتن، ۱۳۹۰: ۵۶). بنابراین بزرگترین تحول ابتدای قرن جدید، ظهور چین به عنوان یک ابرقدرت اقتصادی نوظهور است (کاشیان، ۱۴۰۰: ۶۸). شبکه اقتصادی جهانی این کشور که روز به روز در حال گسترش است در مقابل هژمونی آمریکایی قرار گرفته است (پتراس، ۱۳۹۰: ۷۳). علاوه بر این آنچه که مشخص است این است که نظام مالی آمریکا، نظامی شدیداً فاسد است که بیشتر رشد اقتصادی آن حبابی توهم آمیز است و همین مسئله باعث شده که کشورهای دیگر به دنبال راهبردهای اقتصادی خودشان باشند (استفتن، ۱۳۹۰: ۶۰). بر اساس اطلاعات وزارت خزانه داری آمریکا بدهی ملی^۱ این کشور که همان میزان کل استقراض معوق و انباشته دولت فدرال است بیش از ۳۱ تریلیون دلار رسیده است (treasury.gov, 2022). همچنین طبق داده‌های بنیاد پیترسون این میزان بدهی تا ۲۲ ژانویه ۲۰۲۳ به ازای هر آمریکایی بیش از ۹۴ هزار دلار است (peterson Foundation, 2023).

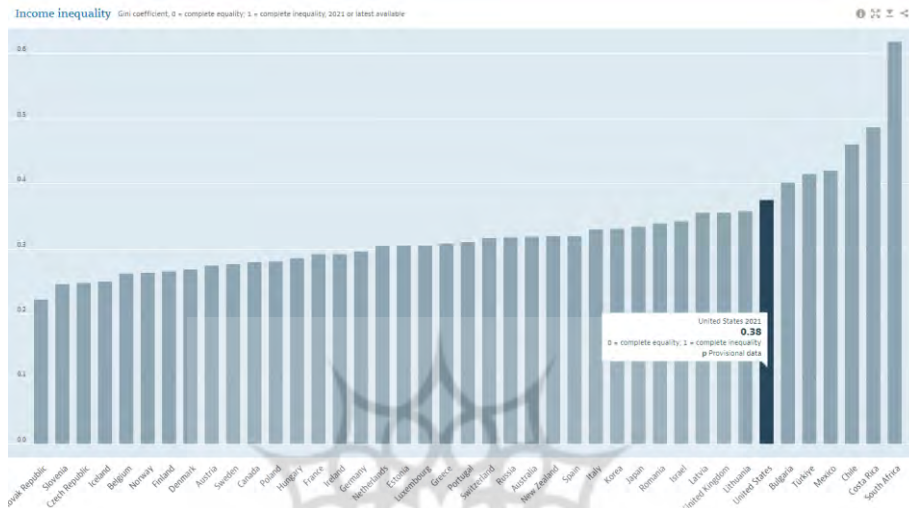

شکل ۶. میزان بدهی ملی آمریکا و سهم هر آمریکایی از این بدهی (بنیاد پیترسون، ۲۰۲۳/۰۱/۲۲)

مسئله دیگری که لازم است مورد توجه قرار گیرد میزان نابرابری درآمد^۲ در آمریکا است، طبق داده‌های سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) این کشور از منظر این شاخص مهم

1. National Debt
2. Income inequality

اقتصادی و اجتماعی دارای شرایط مطلوبی نبوده و یکی از اصلی‌ترین کشورهای دنیا در زمینه نابرابری توزیع درآمد با نرخ ۰,۳۸ می‌باشد.

شکل ۷. میزان نابرابری درآمدی در آمریکا و مقایسه با سایر کشورها (سازمان همکاری اقتصادی و توسعه، ۲۰۲۱)

در نهایت مسائلی همچون بدهی نجومی دولت آمریکا، زیر سؤال رفتن سیطره دلار و توجه برخی قدرت‌های بزرگ به پیمان‌های چندجانبه پولی و جایگزینی تدریجی سایر ارزها، بحران‌های اقتصادی و فرسودگی زیرساخت‌های داخلی این کشور از مسائلی است که سرعت افول اقتصادی آمریکا را بیشتر کرده است.

۳. افول نظامی: هرچند طبق آخرین رتبه‌بندی GFP^۱ در سال ۲۰۲۲ آمریکا در صدر برترین قدرت‌های نظامی دنیا قرار دارد ولی به اذعان بسیاری از اندیشمندان هژمونی نظامی این کشور دچار افول شده است. تا سال‌های قبل آمریکایی‌ها به قدرت نظامی خود افتخار کرده و خود را "یگانه ابرقدرت" می‌انگاشتند ولی امروز کسی نمی‌تواند از عدم توان به چالش کشیده شدن قدرت نظامی این کشور صحبت کند (انگلهاردت، ۱۳۹۰: ۸۲-۸۱). حتی ارتش این کشور قابلیت خاصی برای مدیریت براندازی در کشورهای کوچک را نداشته و در اداره برخی کشورهای دیگر

1. Global fire power (27 January 2022)

نیز عملکرد خوبی ندارد (استفن، ۱۳۹۰: ۶۲). به اعتقاد چامسکی نیز چیزی که باعث شده ایران یک تهدید اصلی برای آمریکا و رژیم صهیونیستی محسوب شود این است که ایران مانعی بر سر راه خشونت‌های آزادانه آن‌ها شده است و نفوذ آن در برخی کشورهای منطقه افزایش یافته است (چامسکی، ۱۳۹۱: ب۸۷). حمله موشکی به پایگاه آمریکایی عین الاسد در عراق توسط ایران در سال ۲۰۲۰، مقابله با دزدی دریایی آمریکا در خلیج فارس در سال ۲۰۲۱، ساقط کردن پهپاد غول پیکر گلوبال هاوک آمریکایی در سال ۲۰۲۰، دستگیری ملوانان آمریکایی متجاوز به آب‌های ایران در سال ۲۰۱۶، حمله‌های مکرر به پایگاه‌ها و نظامیان آمریکایی در کشورهای عراق و سوریه بالاخص پس از ترور سردار شهید سلیمانی، عدم توان مدیریت و حضور مؤثر در بحران‌های بین‌المللی همچون ونزوئلا، اکراین، قره‌باغ، مدیترانه شرقی و ... همگی نشانه‌هایی از افول چشمگیر قدرت نظامی این کشور می‌باشد.

افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای

پس از بیان مباحثی پیرامون مفهوم افول آمریکا و ابعاد آن، به بخش اصلی مقاله که همان بررسی افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) است می‌رسیم. برای استخراج دیدگاه‌های ایشان حدود ۶۴ مورد از بیانات و سخنرانی‌های ایشان مورد بررسی و کدگذاری قرار گرفته که نمونه‌هایی از کدگذاری‌های انجام شده به صورت زیر قابل ارائه می‌باشد.

۱. وجوب اصل استکبارستیزی

قبل از هر چیزی باید گفت که طبق دیدگاه‌های امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)، استکبارستیزی یکی از اصلی‌ترین و مبنایی‌ترین اصول قرآنی انقلاب اسلامی است که بدون توجه به آن امکان اجرای همه‌جانبه دین میسر نیست و این مسئله از ابتدای تاریخ تاکنون وجود داشته است. در زمان فعلی نیز مصداق واقعی و اتم مصادیق استکبار، آمریکا یا به تعبیر امامین انقلاب اسلامی شیطان بزرگ است، لذا مبارزه با آمریکا و تلاش برای رهایی از سیطره آن از اصول اساسی اسلام واقعی و انقلاب مبتنی بر آن است.

جدول ۱. اصل و اهمیت استکبارستیزی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم / برجسب‌ها	جملات کلیدی
----------	--------------	-------------------	-------------

<p>و جوب اصل استکبارستیزی</p>	<p>اهمیت مبنایی، لزوم و استمرار استکبارستیزی</p>	<p>استکبار مهمترین عامل در مقابل اقامه کامل دین در جوامع و لزوم مبارزه با مستکبران عالم برای احیا و اجرای دین در جامعه</p>	<p>وصیتی که خدای متعال در آن آیه شریفه سوره شوری، به نوح و به ابراهیم و به موسی و به بقیه کرده است: ان اقيموا الدين؛ آنکه مورد نظر است اقامه دین است؛ یعنی همه دین را باید اقامه کرد؛ و ولا تنفرقوا فيه کبر علی المشرکین ما تدعوهم الیه الله یجتبی الیه من یشاء و یهدی الیه من ینیب؛ یعنی همه دین - همه اجزا و ارکان دین - مورد توجه است، و معارض اصلی هم در مقابل این حرکت و این رویکرد - یعنی اقامه دین بتمامه، به جمیع اجزائه، به کله - عبارتند از قلدرهای عالم، مستکبران عالم. ۱۳۹۳/۱۲/۲۱</p>
<p>و جوب اصل استکبارستیزی</p>	<p>اهمیت مبنایی، لزوم و استمرار استکبارستیزی</p>	<p>مبنایی بودن استکبارستیزی طبق آموزه‌های قرآن و انقلاب و عدم تعطیلی مبارزه با استکبار بالاخص آمریکا به عنوان اتم مصادیق</p>	<p>مبارزه با استکبار، مبارزه با نظام سلطه تعطیل پذیر نیست ... این جزو کارهای ما است، جزو کارهای اساسی است، جزو مبنایی انقلاب است. یعنی اگر مبارزه با استکبار نباشد، ما اصلاً تابع قرآن نیستیم. مبارزه با استکبار که تمام نمی‌شود. در مورد مصادیق استکبار، آمریکا اتم مصادیق استکبار است. ۱۳۹۴/۰۴/۲۰</p>

۲. واقعی و قطعی بودن افول آمریکا (نقطه کانونی)

در ادامه و جوب اصل استکبارستیزی و لزوم مبارزه با اتم مصادیق آن در عصر حاضر، چیزی که مدنظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) است این که اولاً؛ بحث افول آمریکا موضوعی واقعی است نه مسئله‌ای که نتیجه فعالیت رسانه‌ای، سیاسی‌بازی و یا امری شعاری باشد، ثانیاً؛ طبق قاعده و سنت الهی سقوط مستکبران و افول قدرت استکباری آمریکا امری قطعی است که لازمه آن مبارزه همه‌جانبه ملت‌های آزاده بالاخص مسلمانان با قدرت استکباری آمریکا آن هم مبتنی بر یک اراده الهی است، ثالثاً؛ لازم است واقعیت افول آمریکا مورد توجه عموم مردم و بالاخص مسئولین قرار گیرد تا در محاسبات و تصمیم‌گیری‌های خود دچار لغزش و اشتباه نشوند، رابعاً؛ حتی با وجود

واقعی و قابل درک بودن نشانه‌های افول آمریکا برخی افراد غرب‌زده مسحور تمدن غرب بوده و همچنان دل در گرو آمریکا و تفکر حاکم بر آن دارند. در مجموع بررسی‌های صورت گرفته می‌توان گفت که اصل استکبارستیزی و قطعی بودن افول آمریکا بر اساس سنت و اراده الهی نقطه کانونی دیدگاه‌های ایشان در ذیل بحث افول آمریکا را تشکیل می‌دهد.

جدول ۲. واقعی و قطعی بودن افول آمریکا

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم/ برچسب‌ها	جملات کلیدی
قطعی بودن افول آمریکا	واقعی و قطعی بودن افول آمریکا	واقعی بودن افول آمریکا و سقوط نهایی آن‌ها در عرصه قدرت جهانی بر اساس سنت الهی	آمریکا رو به افول است؛ همه این را بدانند، آن کسانی که گرایش به این دارند که برویم با آمریکایی‌ها سازش کنیم، بیخودی نقشه بی اساس و پایه می‌کشند؛ آمریکا رو به افول است. عوامل افول آمریکا هم مربوط به امروز و دیروز نیست که حالا یکی بخواد بیاید علاجش کند؛ مربوط به طول تاریخ [است]. عامل این وضعیتی که آمریکایی‌ها دچارش شدند، عامل بلند مدت است؛ این‌ها در طول تاریخ وضعیتی را به وجود آوردند که نتیجه‌اش همین است و به این آسانی‌ها علاج شدنی نیست. این سنت الهی است اینها محکومند به اینکه ساقط بشوند، محکومند به اینکه افول کنند، زایل بشوند از صحنه قدرت جهانی. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲
قطعی بودن افول آمریکا	حتمی بودن افول آمریکا بر اساس سنت و اراده الهی	عقب‌نشینی آمریکا در برابر مقاومت ملت ایران و شکست آن‌ها در جنگ اراده‌ها در برابر اراده الهی ملت ایران	گزینه قطعی ملت ایران مقاومت در مقابل آمریکا است و در این رویارویی، در این مقاومت، او وادار خواهد شد به عقب‌نشینی ... این برخورد، برخورد اراده‌هاست؛ این رویارویی، رویایی اراده‌ها است؛ و اراده ما از آن‌ها قوی‌تر است. ما علاوه بر اراده قوی، توکل بر خدا را هم داریم. ذلک بان الله مولی الذین آمنوا و ان الکافرین لا مولی لهم؛ آن‌ها مولا ندارند؛ ما متکی به اراده الهی هستیم. ۱۳۹۸/۰۲/۲۴
قطعی بودن افول آمریکا	واقعی بودن افول آمریکا	افول قدرت	قدرت استکباری آمریکا، قدرت فتنه‌انگیزی و

جدول ۲. واقعی و قطعی بودن افول آمریکا

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم/ برچسب‌ها	جملات کلیدی
آمریکا	همه جانبه آمریکا	استکباری آمریکا طی چهل سال گذشته و لزوم توجه به این واقعیت در محاسبات مسئولین	خبثت رژیم صهیونیستی، از چهل سال پیش به این طرف به مراتب تنزل کرده‌اند و پایین رفته‌اند؛ ما این را در محاسبات خودمان باید لحاظ کنیم. اینکه در وضع سیاسی آمریکا یا در وضع اجتماعی و اقتصادی آمریکا چه اتفاقی افتاده و دارد می‌افتد، باید در محاسبات ما وارد بشود. ۱۳۹۸/۰۳/۱۴

۳. ابعاد افول آمریکا

بر اساس دیدگاه‌های حضرت آیت الله خامنه‌ای افول آمریکا دارای دو بعد نرم افزاری و سخت افزاری است.

الف) بعد نرم افزاری افول آمریکا

اولین مؤلفه‌ای که در افول نرم افزاری آمریکا قابل بحث است افول گفتمان لیبرال دموکراسی است. گفتمان لیبرالیسم به عنوان شالوده فکری حاکم بر تمدن غرب از اهمیت زیادی برخوردار است و این اهمیت در مورد نظام سیاسی آمریکا به عنوان سردامدار اصلی این گفتمان دارای اهمیت دوچندانی است، لذا گسترش یا شکست این گفتمان نشانه‌ای قوی از وضعیت حامیان و سردمداران اصلی آن است. از این منظر یکی از نکاتی که در بحث افول نرم افزاری آمریکا به صورت ویژه مورد توجه امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) قرار گرفته است افول گفتمان لیبرال دموکراسی است. به اعتقاد ایشان اساس یک دولت و حکومت مبتنی بر فکر، منطق و گفتمانی است که ارائه می‌دهد لذا با توجه به عدم کارایی گفتمان لیبرال دموکراسی به صورت مستقیم و غیر مستقیم بحران‌هایی برای آمریکا و سایر کشورهای دنباله‌رو آن در جهان ایجاد شده است.

جدول ۳. ابعاد نرم افزاری افول آمریکا - افول قدرت نرم در میان دولت‌ها و ملت‌ها

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم/ برچسب‌ها	جملات کلیدی
----------	--------------	------------------	-------------

افول نرم افزاری	افول گفتمان لیبرالیسم	مفتضح شدن گفتمان لیبرال دموکراسی و ضعف قدرت نرم‌افزاری آمریکا علی‌رغم داشتن قدرت نسبی در برخی حوزه‌های سخت‌افزاری	در مقابله جهانی، حرف اول را قدرت نرم‌افزاری می‌زند؛ قدرت نرم‌افزاری یعنی منطق، یعنی استدلال، یعنی حرف نو؛ حرف نویی که تعیین‌کننده زندگی باشد؛ سخن نو به میان آوردن. این‌ها حرف نو ندارند، منطق ندارند. قدرت نرم‌افزاری آمریکا به شدت ضعیف است؛ حرفش زورگویی است، منطقتش ضعیف است، لیبرال دموکراسی‌اش امروز در دنیا مفتضح است - رفتار و شیوه‌های اعمال لیبرال دموکراسی که به آن افتخار می‌کردند، امروز در دنیا به صورت مفتضح مورد انتقاد صاحب‌نظران دنیا است. ۱۳۹۷/۰۷/۱۲
افول نرم افزاری	افول گفتمان لیبرالیسم	افول گفتمان لیبرال دموکراسی به عنوان پایه اساسی تمدن غرب در کنار افول قدرت نرم و معنوی آمریکا	نه فقط قدرت معنوی و قدرت نرم آمریکا رو به افول است بلکه حتی لیبرال دموکراسی را هم که پایه اساسی تمدن غرب است، اینها بی‌آبرو کردند، دارند بی‌آبرو می‌کنند. چندین سال قبل از این یک جامعه‌شناس مطرح دنیا گفت وضعیت کنونی آمریکا منتهی الیه تکامل تاریخ بشر است و بشر دیگر از این بالاتر نمی‌رود و همان آدم امروز حرفش را پس گرفته، می‌گوید «نه» و آرزو می‌کند چیزهای دیگر را. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲
افول نرم افزاری	افول گفتمان لیبرالیسم	شکست گفتمان لیبرال دموکراسی و قدرت نرم آمریکا و وجود شکاف - های اجتماعی، عدم وجود عدالت اجتماعی، فساد اخلاقی فراگیر، فردگرایی افراطی و ...	لیبرال دموکراسی که امروز در غرب رایج است، خود آن‌ها را بیچاره کرده؛ شکاف‌های اجتماعی؛ نبود عدالت اجتماعی، نابود شدن خانواده، فساد اخلاقی فراگیر و همه‌گیر، فردگرایی‌های افراطی و شدید؛ خود آن‌ها بیچاره شده‌اند. حالا این آقا هم که آمده - این رئیس‌جمهور فعلی عجیب و غریب آمریکا - که دیگر به همه این‌ها چوب‌جراح زده و در واقع تنه آبروی هم آمریکا و هم لیبرال دموکراسی را برده. خب حالا این در مورد قدرت نرم آمریکا است. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲

از دیگر مؤلفه‌های موثر در افول نرم‌افزاری آمریکا، افول قدرت نرم این کشور در میان دولت‌ها و ملت‌های مختلف جهان می‌باشد. در توضیح این مسئله باید گفت که قدرت اقتناع‌سازی

آمریکا نه تنها در میان مردم سراسر جهان دچار چالش شده است که حتی در میان دولت‌های جهان نیز با بحران جدی مواجه شده و این بحران حتی به شرکای سیاسی آن نیز منتقل شده است، اختلاف با آن‌ها بر سر پرونده هسته‌ای ایران، مسئله آب و هوایی، تحریم‌ها و ... از جمله این مسائل می‌باشد. البته این امر به مرور باعث افزایش نفرت عمومی و مردمی از نظام سیاسی آمریکا در سراسر جهان شده است که حتی در میان مردم خود این کشور نیز قابل مشاهده است. بنابراین علی‌رغم قدرت نسبی آمریکا در برخی مؤلفه‌ها، این کشور بلحاظ قدرت نرم و وجهه عمومی هم در میان مردم خود و هم در میان سایر ملت‌ها دچار عقب‌گرد جدی بوده و این افول قدرت نرم از سطح ملت‌ها به سطح دولت‌ها نیز کشیده شده و در حال گسترش است.

جدول شماره ۴: ابعاد نرم افزاری افول آمریکا - افول قدرت نرم در میان دولت‌ها و ملت‌ها

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم / برجسب‌ها	جملات کلیدی
افول نرم افزاری	افول قدرت نرم (در داخل آمریکا)	ترس رهبران آمریکا از ملت خود و افزایش نفرت آمریکایی‌ها از مسئولین‌شان	امروز شما از اکثریت ملت خودتان در آمریکا هم می‌ترسید؛ نشانه‌اش این حرکت و جنبش وال استریت است که به نیویورک محصور نماند؛ در شهرهای متعدد دیگر در آمریکا مردم اظهار نفرت می‌کنند. پس شما منزوی هستید. ۱۳۹۰/۰۷/۲۳
افول نرم افزاری	افول قدرت نرم (در میان ملت‌ها)	افول وجهه عمومی آمریکا و تبدیل شدن شعار مرگ بر آمریکا به یک شعار رایج در بسیاری از کشورها	یکی دیگر از نشانه‌های این تحول اساسی که در نقشه دنیا انسان احساس می‌کند، افول وجهه آمریکاست. آمریکا به عنوان قدرت اول ثروت و علم و فناوری و نظامی دنیا، چندین دهه با وجهه زندگی کرد؛ که همین وجهه موجب شد نفوذ پیدا کند ... امروز این وجهه به طور کامل از بین رفته است؛ یعنی آمریکا به عنوان یک متهم در دنیا مطرح است. دولت آمریکا در هیچ کشوری، میان هیچ ملتی، یک وجهه عمومی ندارد. «مرگ بر آمریکا» دیگر جزو شعارهای اختصاصی ملت ایران نیست؛ در بسیاری از کشورها گفته می‌شود. ۱۳۹۱/۰۵/۲۲
افول نرم افزاری	افول قدرت نرم (در میان ملت‌ها و دولت‌ها)	مخالفت مردمی و دولتی با تصمیمات دولت آمریکا در کشورهای مختلف	زمان دولت اوباما هم همین جور بود اما زمان این آقا (ترامپ) که دیگر به طور واضح با او مخالفت می‌شود؛ در غالب زمینه‌هایی که او تصمیم می‌گیرد، در دنیا با او مخالفت می‌شود. نه فقط مخالف مردمی - که

	<p>و افول قدرت نرم این کشور در کشورهای مختلف</p>	<p>اگر قرار باشد رأی‌گیری کنند و از مردم هر کشوری سؤال کنند، نظرات منفی خواهند بود- حتی دولت‌ها هم که رودر بایستی دارند با آمریکا، با او مخالفت می‌کنند؛ چین مخالفت می‌کند، اروپا مخالفت می‌کند، روسیه مخالفت می‌کند، هند مخالفت می‌کند، آفریقا مخالفت می‌کند، آمریکای لاتین مخالفت می‌کند. قدرت نرم آمریکا رو به افول است، رو به سقوط است. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲</p>
--	--	--

آخرین مؤلفه‌ای که در بحث افول قدرت نرم قابل شناسایی است بحث افول اخلاقی و معنوی آمریکاست. کشور آمریکا نه تنها در عرصه داخلی با مشکلات اخلاقی فراوانی همچون: افزایش جرم و جنایت، مشکلات جنسی، افول خانواده، نژادپرستی و ... دست به گریبان بوده که با ویرانی معنویت و ایمان مردم بالاخص جوانان نیز روبروست. آنچه که اهمیت دارد این است که به هر میزان افول اخلاقی و معنوی در داخل این کشور شدت بگیرد، با مشکلات اجتماعی و داخلی بیشتری مواجه خواهد شد. علاوه بر عرصه‌های داخلی، این کشور با اقداماتی همچون سرکوب جنبش‌های آزادی خواهانه، حمله به کشورها و کشتار غیر نظامیان، ترور شخصیت‌های مؤمن و مؤثر، حمایت از رژیم‌های سرکوب‌گر و فروش سلاح بلحاظ اخلاقی و انسانی دچار سقوط شده است لذا افول اخلاقی و معنوی این کشور امری روشن است.

جدول شماره ۵: ابعاد نرم افزاری افول آمریکا - افول اخلاقی و معنوی در ابعاد داخلی و خارجی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم / برچسب‌ها	جملات کلیدی
افول نرم افزاری	افول اخلاقی و معنوی (در داخل کشور)	ویرانی درونی و از بین رفتن ایمان مردم و جوانان علی‌رغم پیشرفت‌های علمی، صنعتی و ...	امروز و در دهه اول هزاره سوم، می‌گویند شرایط برای آن‌ها، شرایط دهه ۶۰ (دهه جنگ ویتنام) است؛ منتهی ویرانی از درون است ویرانی اخلاقی است، ویرانی ایمانی است نقطه تمرکز ایمان برای مردم و جوان‌ها نیست. علم پیشرفت می‌کند، آزمایشگاه‌ها کار می‌کنند، ساخت و ساز علمی و صنعتی و اتمی و غیره پیش می‌رود؛ اما روز به روز هویت علمی ضعیف‌تر می‌شود. ۱۳۷۹/۰۵/۰۵

افول نرم افزاری	افول اخلاقی و معنوی (در عرصه‌های خارجی)	شیطان بزرگ بودن آمریکا به دلیل جنایت‌ها و کارشکنی‌های مختلف آن در تمام دنیا طی چند دهه گذشته	همه دنیا می‌دانند که شیطان بزرگ آمریکاست؛ این یک حرف متکی به دلیل است ... شما به تاریخ سی، چهل سال گذشته نگاه کنید؛ بیشترین کارشکنی را نسبت به نهضت‌های مردمی و مستقل، آمریکا کرده است. بیشترین ترور شخصیت‌های مؤمن پاکدامن را در دنیا، دستگاه جاسوسی آمریکا کرده است. بیشترین حمایت از رژیم‌های ضد مردمی در دنیا، آمریکا کرده است. بیشترین فروش اسلحه و سلاح‌های مرگبار را در دنیا آمریکا کرده است. بیشترین چپاول و غارت را نسبت به ثروت ملت‌ها، آمریکا کرده است. ۱۳۸۰/۱۱/۰۳
--------------------	--	--	--

(ب) بعد سخت افزاری افول آمریکا

مهمترین مؤلفه در افول سخت افزاری آمریکا مسئله سیاست است، هرچند این مسئله بیش از سایر مؤلفه‌های این بخش به بعد نرم افزاری گره خورده است و حتی بخش‌های از آن در بخش نرم افزاری افول قرار می‌گیرد، امام بخش‌هایی از آن نیز در ذیل این بعد قابل بررسی است. افول سیاسی آمریکا را می‌توان در دو عرصه داخلی و خارجی مدنظر قرار داد. با توجه به دیدگاه‌های امام خامنه‌ای^(مد ظله العالی) بیشترین مسئله‌ای که ذیل افول آمریکا از سوی ایشان طرح گردیده است ناظر به شکست سیاست‌های منطقه‌ای آمریکا در منطقه راهبردی غرب آسیا می‌باشد. در واقع این کشور نه تنها در رویارویی با انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن شکست خورده است که این روحیه مبارزه و بیدارگری اسلامی به سایر کشورها و ملت‌های منطقه نیز سرایت کرده و در نتیجه باعث شکست سیاست‌های منطقه‌ای آمریکا در بخش‌های مختلف منطقه شده است. شکست آمریکا در سایر مسائل سیاسی بین‌المللی از دیگر نشانه‌های افول سیاسی آن در عرصه بین‌المللی است. علاوه بر این آمریکا در عرصه سیاست داخلی نیز با مشکلات اساسی روبروست، ضعف‌های ساختاری سیاسی، انتخاب فردی همچون ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور این کشور، اعتراضات سیاسی مردم و ... همگی نشانه‌هایی از افول سیاسی این کشور در عرصه داخلی می‌باشد.

جدول شماره ۶: ابعاد سخت افزاری افول آمريکا - افول سياسی

مقوله ها	زیر مقوله ها	مفاهيم / برچسب ها	جملات کلیدی
افول سخت افزاری	افول سياسی (حوزه سياست خارجی)	در موضع ضعف قرار گرفتن آمريکايی‌ها در اقصی نقاط دنيا بلحاظ ديپلماسی و سياست خارجی	آمريکا امروز آن قوت و قدرت ده سال، پانزده سال قبل را هم ندارد. روزی بود که حرف دولت آمريکا در اروپا و جاهای ديگر، با احترام تلقی می‌شد و با آن با احترام رفتار می‌شد؛ امروز آن‌طور هم نیست. امروز آمريکايی‌ها از لحاظ ديپلماسی و سياست خارجی، در موضع ضعفند در موضع قدرت نیستند. ۱۳۷۶/۱۰/۲۶
افول سخت افزاری	افول سياسی (در عرصه داخلی)	ضعف آمريکا در امور داخلی با وجود عدم اقرار سران این کشور و وجود اعتراضات گسترده سياسی در این کشور و مقابله شديد پلیس با آن‌ها	در فضايی داخلی هم - که آمريکايی‌ها سعی می‌کنند پنهان کنند- آمريکا دچار ضعف است. نمی‌خواهند اقرار کنند که دچار ضعفند. اواما در سخنرانی چند روز پیش در کنگره، کمترین اشاره‌ای به این نکرد که ملت آمريکا بیش از چهار ماه است که در خیابان‌ها هستند! در این هوای سرد، در سرتاسر آمريکا، در ایالت‌های مختلف، این همه مردم بیانند در خیابان‌ها بایستند، در مقابل فشار پلیس و ضربه‌های سخت پلیس ایستادگی کنند، این قابل اشاره نبود؟! ۱۳۹۰/۱۱/۱۴
افول سخت افزاری	افول سياسی (شکست سياست‌های منطقه‌ای در قبال انقلاب اسلامی و منطقه غرب آسیا)	شکست توطئه‌های آمريکا در منطقه غرب آسیا و کشورهای عراق، سوریه و لبنان با کمک قدرت الهی و محوریت جمهوری اسلامی و ایستادگی ملت‌های منطقه	جمهوری اسلامی به رغم آنف [اقتدار] قدرت‌های استکباری و آمريکا، توانسته است دل ملت‌های اسلامی را به پیام خود جلب کند و جذب کند؛ توانسته است توطئه آمريکا را در این منطقه با شکست مواجه کند؛ یک نمونه سوریه است، یک نمونه عراق است، یک نمونه لبنان است. ملت‌های منطقه قدرت ایستادگی خودشان را در مقابل توطئه استکبار آزمودند؛ ملت عراق با شجاعت ایستاد، ملت سوریه با فداکاری در میدان حاضر شد؛ این‌ها نشانه‌های قدرت خداوند و نشانه‌های صدق وعده الهی

			است که فرمود: یا ایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصرکم و ینتہز اقدامکم؛ هم نصرت داد، هم ثبات قدم داد. ۱۳۹۷/۰۶/۱۸
افول سخت افزاری	افول سیاسی (در عرصه داخلی)	انتخاب ترامپ نشانگر افول سیاسی آمریکا	برادران و خواهران عزیز! این را من به شما عرض کنم: افول سیاسی آمریکا اگر یک دلیل - که حالا می‌گویم - بیشتر نداشته باشد کافی است، و آن دلیل عبارت است از انتخاب فردی با مختصات آقای دونالد ترامپ در آمریکا. خود این انتخاب، نشانه افول سیاسی آمریکا است؛ سرنوشت سیصد و اندی میلیون جمعیت دست یک آدمی با این مختصات، نشانه افول سیاسی آمریکا است. ۱۳۹۸/۰۳/۱۴

افول اقتصادی نیز از دیگر مؤلفه‌های مهم و قابل مشاهده در افول سخت افزاری آمریکا است. این کشور از یک سو، بلحاظ شاخص‌های اقتصادی و آماری با بدهی سنگین خارجی، کسری بودجه چشمگیر، افزایش نرخ بیکاری، گرسنگی و معضل بی‌خانمان‌ها روبروست و از سوی دیگر، در عرصه بین‌المللی نیز اولاً؛ تصمیمات اقتصادی این کشور با عدم اقبال سایر ملت‌ها و دولت‌ها روبرو شده است و ثانیاً؛ برخی ابزارهای اقتصادی این کشور که برای اعمال فشار علیه سایر کشورها استفاده می‌شد با شکست رو به رو شده است که نمونه بارز آن شکست سیاست تحریمی آمریکا در قبال مقاومت انقلاب اسلامی و ملت ایران می‌باشد. لذا افول اقتصادی را می‌توان یکی از اصلی‌ترین جلوه‌های افول آمریکا به شمار آورد.

جدول ۷. ابعاد سخت افزاری افول آمریکا - افول اقتصادی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم / برجسته‌ها	جملات کلیدی
افول سخت افزاری	افول اقتصادی (در عرصه داخلی)	اقتصاد فلج آمریکا و آمار بالای معضلات اقتصادی در این کشور	اقتصاد آمریکا به معنای واقعی فلج است، ده‌ها میلیون بیکار و گرسنه و بی‌خانمان [وجود دارد]؛ این وضع امروز آمریکا است. ۱۳۹۹/۱۰/۱۹
افول سخت افزاری	افول اقتصادی (در عرصه بین-)	مقابله مردمی و سیاسی با	انتخاب‌های اقتصادی آمریکا در مسائل جهانی، با چالش عظیم قدرت‌های مردمی و سیاسی در دنیا

جدول ۷. ابعاد سخت افزاری افول آمریکا - افول اقتصادی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم / برچسب‌ها	جملات کلیدی
	المللی)	تصمیمات اقتصادی آمریکا در جهان	مواجه می‌شود. ۱۳۷۹/۰۵/۰۵
افول سخت افزاری	افول اقتصادی (در عرصه بین- المللی)	تلاش آمریکا برای فلج اقتصاد ایران از طریق تحریم و در نتیجه افزایش خودکفایی کشور و شکست سیاست اقتصادی آمریکا	هدفش [هدف آمریکا] از تحریم، فلج کردن و عقب‌نگه داشتن کشور بود. تحریم را برای این انجام داد که بلکه اقتصاد را فلج کند، کشور را فلج کند و عقب‌نگه دارد؛ نتیجه چه شده؟ نتیجه این شده که حرکت به سمت خودکفایی در کشور سرعت گرفته ... ما چون تحریم شدیم، به فکر افتادیم نیازهایمان را خودمان [رفع کنیم]. پس تحریم هم به نفع ما شد یعنی آمریکا در این سیاست هم شکست خورد. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲
افول سخت افزاری	افول اقتصادی (در عرصه داخلی)	بدهی ۱۵ تریلیون دلاری و کسری بودجه ۸۰۰ میلیارد دلاری آمریکا علی رغم برخی ظاهرسازی‌ها	آمریکا امروز پانزده تریلیون دلار بدهکار است؛ رقم، رقم افسانه‌ای است ... قریب به هشتصد میلیارد دلار کسر بودجه آمریکا است در همین سال جاری؛ یعنی این‌ها در واقع عقب‌ماندگی‌های اقتصادی است. حالا با زرق و برق، با شعار، با حرف‌های گوناگون، با ظاهرسازی روی این‌ها را می‌پوشانند اما واقعیت‌های آمریکا این است؛ این قدرت سخت آمریکا است. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲

افول نظامی هم از مؤلفه‌های افول سخت افزاری آمریکا است که تأکید امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در این بخش بیشتر بر روی فرسودگی، تردید، و خستگی نیروی انسانی فعال در عرصه‌های نظامی این کشور است، نیرویی که دیگر توان لازم برای پیاده‌سازی سیاست‌های آمریکا در عرصه‌های بین‌المللی را ندارد. شکست آمریکا در منطقه استراتژیک غرب آسیا را نیز می‌توان یکی از مهمترین نشانه‌های افول نظامی آمریکا نیز به حساب آورد.

جدول ۸. ابعاد سخت افزاری افول آمریکا - افول نظامی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم/ برچسب‌ها	جملات کلیدی
افول سخت افزاری	افول نظامی	ضربه به قدرت نظامی و اقتصادی آمریکا	قدرت سخت آمریکا هم به شدت ضربه دیده، قدرت سخت، یعنی قدرت نظامی گری، قدرت اقتصاد؛ اینها قدرت سخت است. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲
افول سخت افزاری	افول نظامی	فرسودگی و تردید در نیروی انسانی نظامی آمریکا و عدم وجود توان لازم در سربازان آمریکایی برای اجرای نقشه‌های این کشور	بله ابزار نظامی دارند، اما نیروی انسانی نظامی آمریکا به شدت فرسوده، سردرگم، سرگشته، مردد [است]. برای همین است که در بسیاری از کشورهایی که آن‌ها حضور دارند، برای اینکه بتوانند مقاصد خودشان را پیش ببرند، از سازمان‌های جنایتکاری مثل بلک واتر و از این قبیل استفاده می‌کنند یعنی سرباز آمریکایی قادر به اجرای آن نقشه آمریکایی نیست؛ نیروی انسانی‌شان این است. ۱۳۹۷/۰۸/۱۲

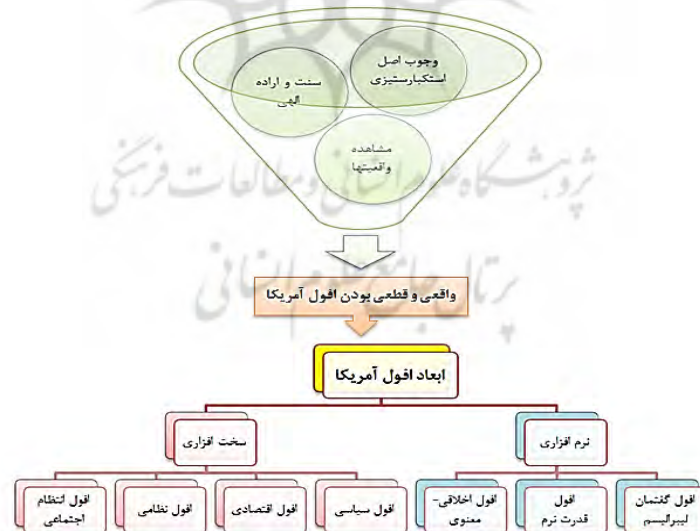
به نظر می‌رسد آخرین مؤلفه‌ای که از منظر افول سخت افزاری آمریکا قابل بیان باشد بحث افول انتظام اجتماعی در درون این کشور است. هرچند اجتماع به خودی خود امری غیر سخت محسوب می‌شود ولی از بعد انتظام اجتماعی و اتفاقات پیش آمده در آمریکا، فروپاشی انتظام اجتماعی را می‌توان در چارچوب افول سخت‌افزاری نیز بررسی نمود. حوادث بعد از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ آمریکا عرصه‌ای بود که افول انتظام اجتماعی را بیش از پیش به نمایش گذاشت و باعث فعالیت بیشتر گسل‌های قومی، نژادی، فرهنگی و سیاسی در جامعه آمریکا شد که نتیجه این امر چیزی جز فروپاشی داخلی و انتظام اجتماعی این کشور نخواهد بود.

جدول ۹. ابعاد سخت افزاری افول آمریکا - افول انتظام اجتماعی

مقوله‌ها	زیر مقوله‌ها	مفاهیم/ برچسب‌ها	جملات کلیدی
افول سخت افزاری	افول انتظام اجتماعی	افول انتظام اجتماعی آمریکا در پی حوادث بعد از انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰	این مسئله سقوط ترامپ با این وضع مفتضح و حوادثی که حول و حوش این قضیه اتفاق افتاد - که چیزهای کوچکی نیستند - این افول یک رئیس جمهور ناباب نبود؛ افول آبروی آمریکا بود، افول قدرت آمریکا بود، افول انتظام اجتماعی آمریکا

جدول ۹. ابعاد سخت افزاری افول آمریکا - افول انتظام اجتماعی

مقوله ها	زیر مقوله ها	مفاهیم/ برچسب ها	جملات کلیدی
			بود؛ این را من نمی گویم، این را خودهایشان گفتند؛ صاحب نظران برجسته سیاسی شان اعلام کردند که نظام آمریکا از درون پوسیده است؛ این را خود آمریکایی ها در این قضایای اخیر گفتند؛ گفتند نظام اجتماعی آمریکا از درون پوسیده است خیلی حرف بزرگی است؛ بعضی های دیگر گفتند که دوران پسا آمریکا آغاز شده است. ۱۳۹۹/۱۱/۱۹
افول سخت افزاری	افول انتظام اجتماعی	مواجهه ناموفق با بحران های اجتماعی و سیاسی در اروپا و آمریکا بالانحص در بحث کرونا و انتخابات	قضایای انتخاباتی در آمریکا و آزمون به شدت رسوای مدیران پر مدعا و متکبر آن، و نیز مواجهه یکساله ناموفق با کرونای همه گیر در آمریکا و اروپا و حواشی شرم آور آن، و آشفتگی های سیاسی و اجتماعی اخیر در مهم ترین کشورهای اروپایی، همه نشانه سیر نزولی و افولی در اردوگاه غرب است. ۱۴۰۰/۰۲/۱۷

تصویر ۸. مدل مفهومی افول آمریکا از منظر امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)

جمع بندی

پس از پایان جنگ جهانی دوم دنیا به دو بلوک غرب و شرق تقسیم شد و آمریکا و شوروی دو قدرت بزرگ و اصلی آن دوره محسوب می شدند ولی به دلیل برخی مؤلفه های مهم مانند اقتصاد، این تفوق و برتری به صورت نسبی در اختیار آمریکا قرار گرفت که در نهایت بعد از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ آمریکا به ابرقدرت و یگانه رهبر جهان تبدیل شد به گونه ای که برخی اندیشمندان مانند فوکویاما این وضعیت آمریکا را نهایت آمال بشر زمینی دانسته و از پایان تاریخ صحبت به میان آوردند. علی رغم این هژمونی جهانی، بحران بزرگ اقتصادی در سال ۱۹۷۰ اقتصاد آمریکا و در نتیجه جهان را با مشکلات جدی مواجه نمود و از همان زمان برخی زرمه ها مبنی بر افول آمریکا بالاخص در عرصه اقتصادی مطرح شد که این موضوع با گذشت سال ها شکل جدی تری به خود گرفت.

به صورت کلی افول آمریکا را می توان افول تدریجی قدرت و هژمونی آن طی سالیان متمادی دانست که دارای ابعاد مختلفی است. مهمترین بعد این افول گفتمان لیبرال دموکراسی است که اساس تمدن غرب بوده و آمریکا آینه ای تمام نما از این نگرش محسوب می گردد. افول در عرصه های سیاسی، قدرت نرم، اقتصادی، نظامی و اخلاقی از دیگر ابعاد اصلی افول آمریکا می باشد که مباحث گوناگونی پیرامون آن ها مطرح شده و اندیشمندان مختلف با توجه به علایق و رویکردهای خود هر کدام بر بخشی از این ابعاد تمرکز نموده اند.

با توجه به تقابل گفتمانی انقلاب اسلامی ایران و تمدن غرب به سرکردگی آمریکا طی چند دهه گذشته و تأثیر غیرقابل انکار این تقابل بر افول هژمونی آمریکا، بررسی مفهوم و ابعاد افول آمریکا از منظر امام خامنه ای ^(مد ظله العالی) امری مهم می باشد. بر اساس دیدگاه های ایشان از یک سو، استکبارستیزی و مبارزه با طاغوت جزو اصول بنیادین اسلام و انقلاب اسلامی بوده و در حال حاضر نیز آمریکا اتم مصادیق استکبار در دنیای کنونی می باشد لذا مبارزه با آن واجب عقلی و

دینی است، از سوی دیگر نیز، نه تنها بر اساس سنت و اراده الهی سقوط و فروپاشی استکبار امری محتوم است که در حال حاضر در عالم واقع نیز نشانه‌های فراوانی دال بر افول آمریکا وجود دارد. با در نظر گرفتن این نکات مهم، افول آمریکا را از دو منظر نرم افزاری و سخت افزاری می‌توان بررسی نمود. طبق دیدگاه‌های ایشان در بعد نرم افزاری می‌توان به افول گفتمان لیبرال دموکراسی، افول قدرت نرم در عرصه‌های داخلی و خارجی و همچنین افول اخلاقی - معنوی این کشور، هم در داخل و هم در خارج اشاره نمود و در بعد سخت افزاری نیز باید افول سیاسی و افول اقتصادی این کشور در حوزه‌های داخلی و بین‌المللی مد نظر قرار گیرد و افول نظامی و افول انتظام اجتماعی نیز از دیگر مسائل قابل توجه ذیل بعد افول ساختاری می‌باشد.

فهرست منابع

منابع فارسی:

- آجورلو، حسین، (۱۴۰۰)، سیاست خارجی جدید آمریکا؛ افول از جایگاه ابرقدرت به جایگاه قدرت بزرگ جهانی، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۲، ص ۹۳-۱۰۹
- آدمی، علی و سیده مهدیه قرشی، (۱۳۹۴)، افول قدرت نرم آمریکا؛ شاخص‌ها و مؤلفه‌ها، فصلنامه سیاست جهانی، شماره ۱۴، ص ۲۰۳-۲۴۰
- استفن، ام. والت، (۱۳۹۰)، پایان عصر آمریکایی، ترجمه محمود سبزواری، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۰۲، ص ۴۹-۶۷
- اسکوبار، پیه، (۱۳۹۱)، خطاهای سیاسی و اقتصادی بنیادینی که در حال تسریع افول آمریکا هستند، ترجمه محمود سبزواری، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۰۴، ص ۵۲-۶۲
- انگلهاردت، تام، (۱۳۹۰)، افول امپراتوری: زندگی در یک امپراتوری رو به مرکز چه حسی دارد؟، ترجمه محمود سبزواری، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۰۳، ص ۸۰-۸۹
- ایزدی، فـؤاد، (۱۳۹۱/۱۰/۰۶)، آمریکا و ابرقدرتی اش [گفت‌وگو] <https://farsi.khamenei.ir/others-note?id=21786>
- بوسوا، آدم، (۱۳۸۳)، افول اخلاقی آمریکا، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۷، ص ۷-۱۴
- بورک، رابرت. اچ، (۱۳۷۹)، گزارش کتاب: نقش فمینیسم افراطی در افول آمریکا، ترجمه بهرام اخوان کاظمی، کتاب نقد، شماره ۱۷، ص ۱۱۸-۱۲۵
- پتراس، جیمز، (۱۳۹۰)، شبکه‌های امپراتوری و چرخش در قدرت جهانی، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۹۲، ص ۶۲-۷۶
- جمشیدی، محمد، (۱۳۹۵)، تجدید توازن: استراتژی کلان ایالات متحده در دوره اوباما، فصلنامه پژوهشنامه علوم سیاسی، شماره ۴۳، ص ۷-۵۰
- چامسکی - الف، نوآم، (۱۳۹۱)، از دست دادن سلطه جهانی؛ چشم انداز افول آمریکا، ترجمه مرتضی ملتی، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۰۶، ص ۶۵-۷۸
- چامسکی - ب، نوآم، (۱۳۹۱)، شیوه سلطنتی: چشم انداز افول آمریکا، ترجمه مرتضی ملتی، ماهنامه سیاحت غرب، شماره ۱۰۶، ص ۷۹-۸۹
- چگنی زاده، غلامعلی، (۱۳۹۲)، ایران، جهان اسلام و تغییر در هندسه قدرت بین‌المللی، فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست، شماره ۷، ص ۶۹-۹۲
- حضرتی رازلیقی، محمدمبین و مهدی جاودانی مقدم (۱۴۰۰)، تأملی بر دیالکتیک افول‌گرایی و بازسازی همزونی آمریکا، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۱، ص ۱۱۹-۱۴۵

- دهشیری، محمدرضا، (۱۳۹۷)، افول قدرت نرم آمریکا؛ دلایل و پیامدها، دوفصلنامه مطالعات قدرت نرم، شماره ۱۹، ص ۶۸-۳۵
- دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، (۱۳۹۱/۱۰/۰۹)، جنگ گفتمانی بر سر پیچ تاریخی [گفت و گو] رشاد، افسانه و معصومه رشاد، (۱۴۰۰)، چرایی و فرآیند افول آمریکا؛ یک‌جانبه‌گرایی و درگیری‌های پایان‌ناپذیر، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۳، ص ۱۵۹-۱۳۷
- رضائی جعفری، محسن و دیگران، (۱۳۹۵)، گفتمان انقلاب اسلامی ایران و الزامات اشاعه ارزش‌های آن در عصر جهانی شدن بر اساس نظریه گفتمان لاکلا و موفه، فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی، شماره ۲۰،
- رهدار، احمد، (۱۳۹۹/۰۸/۰۸)، نقش انقلاب اسلامی در افول آمریکا [نشست علمی] <https://www.hawzahnews.com/news/925379>
- سروریان، سیدمحمدکمال، (۱۳۸۳)، افول خانواده در آمریکا و انگلیس، فصلنامه مطالعات راهبردی زنان، شماره ۲۶، ص ۲۲۹-۲۰۳
- سعیدی، روح‌الامین، (۱۴۰۰)، تحلیل چپستی، چرایی و چگونگی افول آمریکا از منظر تئوری چرخه‌های بلند، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۱، ص ۲۹-۵
- سیدامامی، کاووس، (۱۳۸۷)، پژوهش در علوم سیاسی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- سیدمحسنی باغسنگانی، سیدمهدی، (۱۳۹۹)، نظریه افول آمریکا از نگاه آیت الله خامنه‌ای، مجموعه مقالات اولین همایش بین‌المللی افول آمریکا؛ روند گذشته و تحولات آینده، دانشگاه جامع امام حسین (ع). ص ۱۲۹-۱۰۷
- کاشیان- الف، عبدالمحمد، (۱۴۰۰)، تحلیلی بر ماهیت احتضار سرمایه‌داری و افول قدرت اقتصادی آمریکا، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۱، ص ۴۹-۳۱
- کاشیان- ب، عبدالمحمد، (۱۴۰۰)، چین و نقش آن در افول قدرت اقتصادی آمریکا، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۳، ص ۸۴-۶۷
- منوچهری، عباس و دیگران، (۱۳۹۳)، رهیافت و روش در علوم سیاسی، تهران: انتشارات سمت.
- مؤمنی‌راد، اکبر و دیگران، (۱۳۹۲)، تحلیل محتوای کیفی در آیین پژوهش: ماهیت، مراحل و اعتبار نتایج، فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، شماره ۱۴، ص ۲۲۲-۱۸۷
- میرحسینی، سیدمحسن و دیگران، (۱۴۰۰)، ایالات متحده؛ جایگاه و قدرت هژمون، فصلنامه مطالعات راهبردی آمریکا، شماره ۲، ص ۶۳-۹۱
- نای، جوزف.اس، (۱۳۹۳)، هژمونی آمریکایی یا برتری آمریکایی، ترجمه حسین هوشمند، ۲۰ اسفند ۱۳۹۳، <http://irdiplomacy.ir/fa/news/1945164>
- نای، جوزف.اس، (۱۳۸۲)، مرزهای قدرت آمریکا، ترجمه داود یکانی، ماهنامه اطلاعات سیاسی- اقتصادی، شماره ۱۸۹ و ۱۹۰، ص ۱۵-۴

هدایتی، فریفته و مهدی ناجی، (۱۳۹۹)، طراحی مدل مفهومی افول آمریکا از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی، مجموعه مقالات اولین همایش بین‌المللی افول آمریکا؛ روند گذشته و تحولات آینده، دانشگاه جامع امام

حسین (ع)، ص ۱۹۴-۱۶۷

یوسف زاده، حسن، (۱۳۸۵)، پیامدهای فمینیسم در خانواده غربی، فصلنامه مطالعات راهبردی زنان، شماره ۱۰۲،

ص ۸۱-۱۲۷

- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) به مناسبت روز جهانی قدس، ۱۴۰۰/۰۲/۱۷
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار فرماندهان، نیروی هوایی و پدافند ارتش، ۱۳۹۹/۱۱/۱۹
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در سخنرانی تلویزیونی در سالروز قیام ۱۹ دی، ۱۳۹۹/۱۰/۱۹
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در مراسم سی‌امین سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، ۱۳۹۸/۰۳/۱۴
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۹۸/۰۲/۲۴
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۷/۰۸/۱۲
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره) نوشهر، ۱۳۹۷/۰۶/۱۸
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار اساتید دانشگاه‌ها، ۱۳۹۱/۰۵/۲۲
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۹۰/۱۱/۱۴
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در اجتماع مردم گیلان غرب، ۱۳۹۰/۰۷/۲۳
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار فرماندهان و خلبانان نیروی هوایی ارتش، ۱۳۸۹/۱۱/۱۹
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار کارگزاران حج و مسئولان برگزارکننده مراسم دهه فجر، ۱۳۸۰/۱۱/۰۳
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در دیدار جمعی از جوانان استان اردبیل، ۱۳۷۹/۰۵/۰۵
- بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) در خطبه‌های نماز جمعه، ۱۳۷۶/۱۰/۲۶
- Organization for economic cooperation and development, Income inequality, <https://data.oecd.org>, 2021
  - Treasury.gov, What is the national debt?, <https://fiscaldata.treasury.gov>, 2022/12/30
  - Peter G. Peterson Foundation, What is national debt today?, <https://pgpf.org>, 2023/01/22
  - Pew Research Center, Many in U.S., Western Europe Say Their Political System Needs Major Reform, <https://www.pewresearch.org>, report march 31, 2021
  - Wagner, Peter and Wanda Bertram, What percent of the U.S. is incarcerated?, <https://www.prisonpolicy.org>, 2020/01/16
  - <https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php> (27 January 2022)
  - <https://wisevoter.com/country-rankings/rape-statistics-by-country>, 2022

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی